BOFIT-blogi

Blogi: Jos Kiinan talous horjahtaa, myös sen naapurit ja raaka-aineiden viejät kautta maailman kärsivät

Kiinan talous | 30.07.2015 | Iikka Korhonen

KIRJOITTAJA

Iikka Korhonen
Tutkimuspäällikkö

Todennäköisimmin Kiinan osakemarkkinoiden voimakkaatkaan vaihtelut eivät juuri vaikuta maan talouskehitykseen.

Kiinan osakemarkkinoiden viimeaikainen vuoristorata on nostanut esiin huolia maan tulevasta talouskehityksestä. Kiinan osakemarkkinoiden ja maan reaalitalouden välinen yhteys on kuitenkin aina ollut lähes olematon, eikä kiinalaisille kotitalouksille osakemarkkinoiden kehitys ole kovin merkittävä (ks. esimerkiksi Anni Norringin blogi). Näin ollen todennäköisimmin osakemarkkinoiden voimakkaatkaan vaihtelut eivät juuri vaikuta Kiinan talouskehitykseen.

Kiinan talouskasvu on kuitenkin hidastunut trendinomaisesti jo usean vuoden ajan, mikä on täysin luonnollista maan saavutettua jo suhteellisen korkean elintason. Maan kasvumalli on perustunut mm. työvoiman siirtymiseen maaseudulta hyvin alhaisen tuottavuuden työpaikoista kaupunkeihin sekä korkeaan investointiasteeseen. Investointiaste on nyt kuitenkin laskussa, eikä maaseudulla ole enää läheskään entisen kaltaista työvoimareserviä. Tälle vuodelle Suomen Pankin ennuste Kiinan BKT-kasvusta on 7 %, ja IMF:n ennuste 6,8 %. Vuonna 2010 kasvu oli vielä yli 10 %. Ensi vuonna Kiinan bruttokansantuotteen kasvun ennustetaan olevan noin 6 %.

Kiinan talouskasvun hidastuminen vaikuttaa koko maailmantalouteen, mutta eri maiden taloudellinen riippuvuus Kiinasta on tietenkin kovin erilainen. Jos Kiinan talouskasvu hidastuisi nyt odotettua enemmän – osakemarkkinoiden heilumisen tai jonkun muun syyn takia – myös hidastumisen vaikutukset jakautuisivat epätasaisesti. Tämän vuoden alkupuoliskon aikana Kiinan tuonnin arvo laski 16 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Suurin osa tästä laskusta johtui raaka-aineiden hintojen alenemisesta, ja niinpä mm. Brasilian, Saudi-Arabian ja Australian

Kiinan-viennin arvo laski useita kymmeniä prosentteja. Tämä johtui nimenomaan hintojen laskusta, esimerkiksi Kiinan öljyntuonnin määrä nousi alkuvuonna 8 % edellisestä vuodesta.

Jos Kiinan kasvu hidastuisi selvästi nykyisestä, on todennäköistä, että tämä näkyisi etenkin investoinneissa. Tällöin myös tuonnin määrä todennäköisimmin putoaisi. OECD:n keräämät ja laskemat tilastot arvonlisäkaupasta auttavat meitä hahmottamaan, mitkä maat kärsisivät eniten Kiinan supistuvasta kysynnästä. Oheinen kuvio esittää, kuinka suuren osuuden Kiinan loppukysyntä muodostaa eri maiden talouksissa syntyvästä arvonlisästä. On hyvä muistaa, että esimerkiksi japanilaiset yritykset vievät paljon komponentteja Kiinaan, mutta lopputuotteiden markkinat ovatkin jossain muualla, EU-maissa ja Yhdysvalloissa.

Voimme nähdä, että Kiina on hyvin tärkeä maan pienemmille naapureille Aasiassa, esimerkiksi Korealle ja Malesialle. Lisäksi raaka-aineiden viejät ympäri maailman (esimerkiksi Saudi-Arabia, Australia ja Etelä-Afrikka) ovat olleet riippuvaisia Kiinan kysynnästä. Nämä maat olisivat siis Kiinan lisäksi suurimmat kärsijät, jos Kiinan talouskasvu notkahtaisi odotettua enemmän, elleivät ne pystyisi suuntaamaan vientiään nopeasti muualle. Raaka-aineiden viejien kohdalla negatiivinen vaikutus saattaisi tulla enemmän hintojen laskun kautta.

Kiinan talouskasvun nopea hidastuminen ei ole tällä hetkellä todennäköisin vaihtoehto. Mutta jos niin tapahtuisi, vaikutukset jakaantuisivat maailmantaloudessa varsin epätasaisesti, ja etenkin Aasian nousevien talouksien olisi silloin löydettävä uusia kasvun lähteitä.

Kuvio 1.

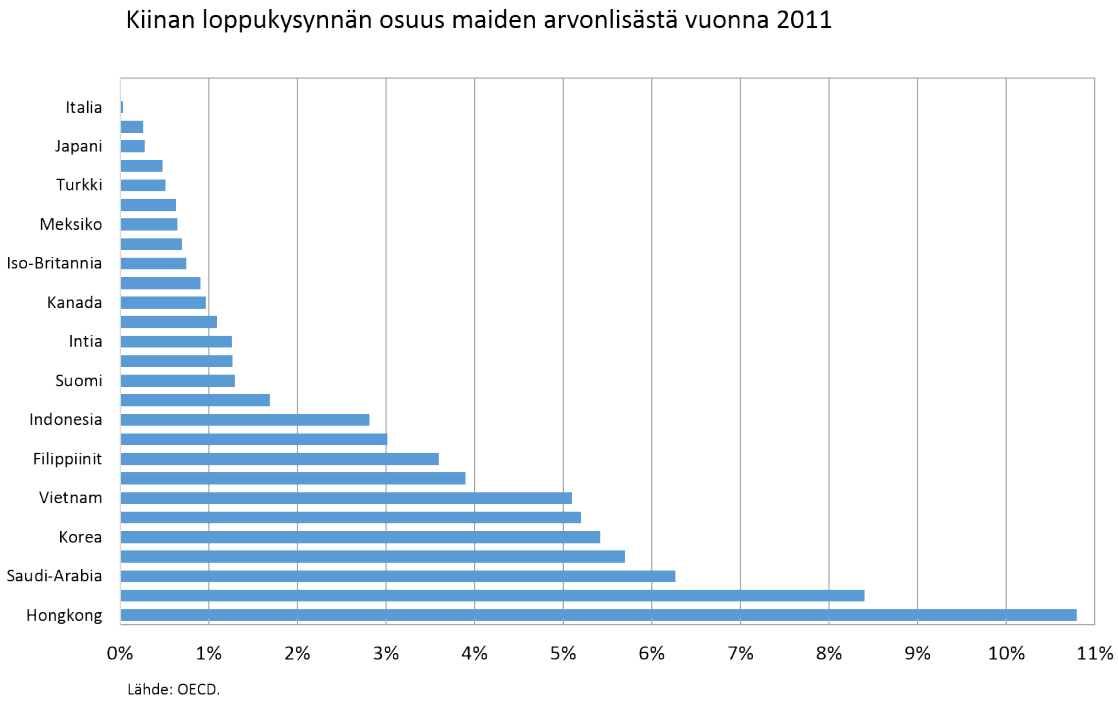

Asiasanat

BOFIT, Kiina, talous